

Detaljni izvedbeni plan

Akademski godina: 2023/2024	Semestar: Ljetni
Studiji: Povijest (R) (izborni) Komunikologija (R) (izborni) Sociologija (R) (izborni) Psihologija (R) (izborni) Sestrinstvo (R) (izborni) Povijest (dvopredmetni) (R) (izborni) Sociologija (dvopredmetni) (R) (izborni) Sestrinstvo (I) (izborni)	Godina studija: 1

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija: Mitska bića tradicijskih vjerovanja

Kratica kolegija: IZBP-28

Status kolegija: Obvezni	ECTS bodovi: 4	Šifra kolegija: 101660
-----------------------------	----------------	------------------------

Preduvjeti za upis kolegija: Nema

Ukupno opterećenje kolegija

Vrsta nastave	Ukupno sati
Predavanje	30
Seminar	15

Mjesto i vrijeme održavanja nastave: HKS – prema objavljenom rasporedu

II. NASTAVNO OSOBLJE

Nositelj kolegija

Ime i prezime: Šešo Luka

Akademski stupanj/naziv:	Izbor: redoviti profesor
Kontakt e-mail: luka.seso@unicath.hr	Telefon:

Konzultacije: Prema objavljenom rasporedu

Suradnici na kolegiju

III. DETALJNI PODACI O KOLEGIJU

Jezik na kojem se nastava održava: Hrvatski

Opis kolegija

Studenti će se upoznati s temama poput mitologije, tradicijskih vjerovanja, predaja i pučke uobrazilje čije poznavanje će im omogućiti bolje razumijevanje konstruiranja i funkciranja ljudskog svjetonazora, kulture i društva. Cilj ovog kolegija nije zagovarati ili biti isključiv prema problemu vjerovanja u nadnaravno ili mitsko nego temeljem usvojenog znanja sagledati te pojave u njihovom drušvenom, političkom i povijesnom kontekstu i o njima raspravljati kao legitimnom dijelu života ljudi; njihove povijesti, stvarnosti i svakodnevice. Vjerovanja u mitska bića i ljude s nadnaravnim moćima nalazimo kod svih naroda i u svim dijelovima svijeta, a neka od njih, poput vjerovanja u vještice, obilježila su čitave epohe europskog društva. Posljednjih pedesetak godina antropolozi, povjesničari, sociolozi i psiholozi pokušavaju dati odgovore na čovjekovu potrebu za vjerovanjem u mitska bića i nadnaravno iz pučke uobrazilje što daje dodatan doprinos ovom problemu. Kroz ovaj predmet spomenute teme bit će obrađene prvenstveno kroz kulturno-antropološke metode ali će u obzir biti uzeti i kulturno-historijski te folkloristički aspekti ljudske potrebe za vjerovanjem u mitska bića. Obradit će se razvoj čovjekove mitske svijesti počevši od paleolitika, preko antičkih mitologija, srednjovjekovnih i rano-novovjekovnih progona vještica, promjena u predindustrijskoj Europi, recepcija u prosvjetiteljstvu i racionalizmu, pa sve do najnovijih znanstvenih pogleda. Posebna pozornost обратит će se na suvremenost ovog problema i njegovo egzistiranje u društvu oko nas. Obradit će se mehanizmi konstruiranja vjerskog svjetonazora, funkcije i društvene uloge vjerovanja u nadnaravno, promjenjivost i sinkretizam.

**Očekivani ishodi
učenja na razini
kolegija**

1. Objasniti pojmove sekularizacija, sinkretizam, društvena promjena, retradicionalizacija, remitologizacija. 2. Opisati tijek razvoja progona vještica i demonoloških teorija. 3. Objasniti ulogu mitskoga diskursa u suvremenome svijetu. 4. Prepoznati ulogu i značaj pojmljiva mit, mitologija, predaja, uobrazilja. 5. Izdvojiti glavne značajke historijske antropologije, racionalističke paradigme.

Literatura

Obavezna

Šešo, L. (2016). Živjeti s nadnaravnim bićima. Vukodlaci, vile i vješticem hrvatskih tradicijskih vjerovanja. Zagreb: Jesenski i Turk.

	<p>Bošković-Stulli, M. (2005). Tragom krsnika i benandantea. U: Od bugarštice do svakidašnjice, ur. Maja Bošković-Stulli, 125-159. Zagreb: Konzor.; Bowie, F. (2009). The Anthropology of Religion. Oxford: Blackwell Publishing. (poglavlje: Myth: 267- 305); Čiča, Z. (2002). Vilenica i vilenjak. Sudbina jednog pretkršćanskog kulta u doba progona vještica. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku.; Eliade, M. (1970). Mit i zbilja. Zagreb: Matica hrvatska.; Eliade, M. (1981). Okultizam, magija i pomodne kulture. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske.; Lozica, I. (2002). Dva demona: Orko i macić. U: Poganska baština, ur. Ivana Lozica, 41-97. Zagreb: Golden marketing.; Majnarić, S. i Prica, I. (2010). Mitski zbornik. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku, Hrvatsko etnološko društvo, Scarabeus-naklada. (odabrani radovi: I/2, II/6, II/7, II/8); Perrin, M. (2010). Šamanizam. Zagreb: KIC, Naklada Jesenski i Turk.; Šešo, L. (2012). Nema više vila. A nema ni konja: promjene tradicijskih vjerovanja u nadnaravna bića. Zbornik za narodni život i običaje, vol. 56: 95-146. Baroha, H. K. (Baroja, J. C.). (1979). Veštice i njihov svet I,II. Beograd: Mala edicija Ideja.; Belaj, V. (2007). Hod kroz godinu. Pokušaj rekonstrukcije prahrvatskog mitskog svjetonazora. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.; Đorđević, T. R. (1953). Veštice i vila u našem narodnom verovanju i predanju. Vampir i druga bića u našem narodnom verovanju i predanju. Srpski etnografski zbornik, vol. 66: 5-255.; Eliade, M. (2002). Svetlo i profano. Zagreb: AGM.; Evans-Pritchard, E. E. (1976). Witchcraft, Oracles and Magic among the Azande. London: Oxford University Press.; Klanitzay, G. (1990). The Decline of Magic and the Rise of Vampires under Eighteenth-Century Habsburg Monarchy. U: The uses of supernatural power: The Transformation of Popular religion in medieval and early-modern Europe, ur. Gabor Klanitzay, Karen Margolis, 168-189. Cambridge: Polity Press.; Marjanić, S. (1999). Zaštitna sredstva protiv môte kao žensko-niktomorfnog demona. Treća, vol. 2/1: 55-71.; Perić, B. i Pletenac, T. (2008). Fantastična bića Istre i Kvarnera. Zagreb: Vuković & Runjić.; Pócs, É. (1999). Between the Living and the Dead. Budapest: Central European University Press.; Šešo, L. (2022). Krsnik između mita i zbilje. Kulturnoantropološke strukture jednog tradicijskog vjerovanja. Zagreb: Hrvatsko etnološko društvo; Hrvatsko katoličko sveučilište.</p>
Dopunska	
Polaže se DA	Isključivo kontinuirano praćenje nastave NE
Ulazi u prosjek DA	
Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita	<p>1. Redovito pohađanje nastave – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskom programu i izvedbenom nastavnom planu;</p> <p>2. Uredno izvršene seminarske obveze – pripremljeno izlaganje te predana pisana verzija;</p> <p>3. Stjecanje minimalnog uspjeha od 35 % tijekom nastave unutar zadanih nastavnih aktivnosti – kumulativno ostvareno na seminarskim obvezama i na dva kolokvija.</p>
Način polaganja ispita	<p>a) Nastavne aktivnosti – 70% ocjene</p> <p>1) seminarske obveze – 20%</p> <p>2) 1. kolokvij – 25%</p> <p>3) 2. kolokvij – 25%</p> <p>b) Završni ispit – 30% ocjene</p> <p>usmeni ispit – 30% (za prolaz je nužno riješiti 50% ispita)</p>
Način ocjenjivanja	<p>1. Nastavne aktivnosti – seminarske obveze, 1. kolokvij (pismeni) i 2. kolokvij (pismeni);</p> <p>2. Završni ispit (usmeni).</p>

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova

Brojčana ljestvica ocjenjivanja studentskog rada je:

nedovoljan(1) - 0 do 49,9%

dovoljan (2) - 50 do 64,9%

dobar (3) - 65 do 79,9%

vrlo dobar (4) - 80 do 89,9%

izvrstan (5) - 90 do 100%

Datumi kolokvija:

Datumi ispitnih rokova:

IV. TJEDNI PLAN NASTAVE